

NIEUWE SOORTEN VOOR NEDERLAND

P.J. van Helsdingen

Natuurhistorisch Museum, Leiden

SUMMARY

In recent years nine species of spiders have been found in the Netherlands which had not been recorded before. Most names already figure on the checklist of spiders of the Netherlands but no actual records had been published so far. Localities and available ecological information are supplied here.

In de afgelopen jaren kwamen in ons land nieuwe soorten tevoorschijn. Het is niet bekend of ze niet eerder voorkwamen, of dat ze tot dan toe over het hoofd waren gezien. Het laatste is natuurlijk het meest waarschijnlijk, maar de eerste mogelijkheid valt nooit helemaal uit te sluiten.

De hieronder genoemde soorten werden voor een deel al opgenomen, met afkorting en soortnummer voor het E.I.S.-bestand, in de soortenlijst van de Nederlandse spinnen (Spined 7 en correcties in Spined 8, Van Helsdingen, 1993 en 1995).

***Clubiona rosserae* Locket, 1953**

Op een aantal plaatsen in kleine aantallen gevonden (Naardermeer, De Wieden, De Meinweg) (hierboven gepubliceerd). Bij gericht zoeken in de juiste biotoop zullen er stellig veel meer plekken in ons land worden gevonden waar deze soort leeft. De soort werd oorspronkelijk beschreven uit Engeland en er bestaan vermeldingen uit diverse landen in Europa, maar wij mogen deze soort stellig zeldzaam noemen.

***Oxyptila rauda* Simon, 1875**

Een flink aantal exemplaren werd gevonden op de kalkgrasland hellingen van De Wrakelberg. De soort geldt als zeldzaam, is ook uit België bekend, maar niet uit Groot-Brittannië, en heeft verder een verspreiding die zich tot Kamtchatka uitstrekt. Over de oecologie is niet veel bekend: droge grasvegetaties en droge verstoringsvegetaties, en in de bergen in de dwergstruikheide zone.

***Synageles hilarulus* (C.L. Koch, 1846)**

Door G. Spoek in Zuidoost Drenthe gevonden (Meerstalblok: nat hoogveen). In 1995 werd de soort ook in het Fochteloërveen verzameld (uit *Calluna vulgaris* op een wat drogere plek). *Synageles hilarulus* is in West-Europa een zeldzame soort van relatief warme plaatsen. Bekend uit omliggende landen (België en Duitsland), niet gemeld uit Groot-Brittannië.

***Enoplognatha caricis* (Fickert, 1876) [?= *E. tecta* (Keyserling)]**

Op diverse plaatsen in de Nederlandse laagveenplassen verzameld: Molenpolder, Noord-

Maarsseveense Plas, Kortenhoefse Plassen, De Wieden, Weerribben (hierboven gepubliceerd). Wijd verspreid in West-Europa, in Engeland van slechts één plaats bekend (Roberts, 1993). Een soort van natte gebieden. [Nog niet op de Nederlandse soortenlijst: ENOPCARI 240506].

***Theridion hemerobium* Simon, 1914**

Reeuwijkse Plassen, Nieuwkoopse Plassen, Noord-Maarsseveense Plas, Molenpolder, Kortenhoefse Plassen, Ankeveense Plassen, Vinkeveense Plassen, Naardermeer, Wormer- en Jisperveld, De Wieden, Weerribben, de Oude Venen (hierboven gepubliceerd). Wijdverspreid in Europa (Bosmans, Vanuytven & Van Keer, 1994), ook in Groot-Brittannië, waar de soort lange tijd werd verward met *Theridion pictum* (Walckenaer). [Ontbreekt dus in Locket, Millidge & Merrett (1975) en Roberts (1987, 1993).] Een soort van vochtige tot zeer natte biotopen.

***Theridion uhligi* Martin, 1974**

Doorwerthse Heide en Mossel (hierboven gepubliceerd door Jacomijn Prinsen). De soort wordt niet genoemd door Heimer & Nentwig (1991). Plaatselijk in België en Duitsland voorkomend, zeldzaam. Een soort van droge, open tot half-open plaatsen begroeid met lage vegetatie (bijv. struikheide).

***Entelecara omissa* O.P.-Cambridge, 1902**

Ankeveense Plassen, Kortenhoefse Plassen (hierboven gepubliceerd). O.a. bekend uit Ierland, Groot-Brittannië en België, steeds in vochtige tot natte terreinen.

***Trichoncus varipes* Denis, 1965**

Bij de determinatie van twee mannetjes uit Zuid-Limburg (Bemelerberg, 16.vi.1981, kalkgrasland helling) beland ik met behulp van de monografie van Denis (1965) op *Trichoncus varipes* vanwege de vorm van de mesale (prolaterale) apofyse van de tibia in combinatie met de aanwezigheid van een duidelijk convexe clypeus en iets verdonkerde tibiae I en II. Denis beweerde dat *varipes* in West-Europa algemeen voorkwam. In recente literatuur voor dit gebied kom ik alleen *T. hackmani* Millidge en *T. saxicola* (O.P.-Cambridge) tegen, maar de afbeeldingen van die soorten bij Denis zijn niet in overeenstemming met mijn exemplaren. Een probleem is dat niemand zich om *T. varipes* schijnt te hebben bekommerd: de soort werd niet gesynonymiseerd en niet meer genoemd. Het genus is zeker aan een revisie toe. Voorlopig vind ik *varipes* de meest waarschijnlijke naam voor deze exemplaren.

***Syedra gracilis* (Menge, 1869)**

Gevonden (2♀) in het reservaat De Wrakelberg (gemeenten Voerendaal en Gulpen). Het is een soort die volgens diverse auteurs warmteminnend is en voorkomt op open en halfopen plekken zoals kalkgrasland, open plekken in bos en aan de zuidkant van hagen en houtwallen.

LITERATUUR

- Bosmans, R., H. Vanuytven & J. van Keer, 1994. On two poorly known *Theridion* species, recently collected in Belgium for the first time (Araneae: Theridiidae). - Bulletin of the British Arachnological Society 9: 236-240.
- Denis, J., 1965. Notes sur les Erigonides. XXVIII. Le genre *Trichoncus* (Araneae). - Annales de la Société Entomologique de France (N.S.) 1: 425-477.
- Heimer, S. & W. Nentwig, 1991. Spinnen Mitteleuropas. 543 pp. - Paul Parey, Berlin, Hamburg.
- Helsdingen, P.J. van, 1993. Lijst van in Nederland actueel en mogelijk voorkomende spinnen. - Nieuwsbrief Spined 7: 2-17.
- Helsdingen, P.J. van, 1995. Correcties in checklist Nederland. - Nieuwsbrief Spined 8: 1.
- Locket, G.H., A.F. Millidge & P. Merrett, 1974. British Spiders 3. 314 pp. - Ray Society, London.
- Roberts, M.J., 1987. The spiders of Great Britain and Ireland 2. 204 pp. - Harley Books, Colchester, UK.
- Roberts, M.J., 1993. The spiders of Great Britain and Ireland. Compact Edition 2. 204+16 pp. - Harley Books, Colchester, UK.